

КАФЕДРА МІДНИХ ДУХОВИХ ТА УДАРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

ДИРИГЕНТСЬКА ПРАКТИКА

Освітній ступінь	«Магістр»	Курс	1-2
		Семестр	1-3
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»		
	026 «Сценічне мистецтво»		
	034 «Культурологія»		
Освітньо-наукова програма	«Музичне мистецтво»		
	«Музична режисура»		
	«Музична культурологія»		
Статус	Вибіркова	ECTS	3
		Годин	90
		Практичні	24
		Самостійна робота	66
Семестровий контроль	Залік		

Інформація про викладача

ПІБ	Прудченко М. П. професор, народний артист України.
e-mail	iosiffnants@ukr.net

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни – втілення у практичну роботу з оркестром диригентських умінь і навичок, засвоєних з курсу «Диригування».

Завдання дисципліни передбачають:

1. Досконале вивчення тексту партитури.
2. Ефективне застосування специфічних диригентських технологічних прийомів і навичок для досконального відтворення художньо-образного змісту партитури.
3. Подолання психологічних перешкод у роботі з колективом.
4. Виховання навичок контролю реального звучання оркестру, оркестрових груп, умінь відрізняти багато темброве забарвлення оркестрової фактури.

В основу побудови програми покладено принцип поетапного ускладнення програмних вимог, природний перехід від технічних до художньо-творчих завдань. Цей принцип навчання дозволяє здійснювати диференційний підхід в організації навчального процесу, а також дає можливість всебічно враховувати індивідуальні здібності студентів та рівень їх попередньої підготовки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- специфіку професійної роботи диригента з оркестром, його функціональні обов'язки і завдання;
- основні засади диригентської майстерності;
- основи методики репетиційної роботи з оркестром;
- засоби і прийоми взаємодії з оркестром в контексті розкриття драматургії твору;

вміти:

- володіти навичками інтерпретації музичних творів та принципами створення програм концертних виступів;
- орієнтуватись в різноманітній музичній стилістиці та ефективно застосовувати знання та набутий досвід з курсу Диригування;
- враховувати індивідуальні професійні якості оркестрових виконавців в процесі підбору концертмейстерів груп, солістів;
- застосовувати весь комплекс виразних засобів для створення художнього образу та драматургії.

ПЕРЕЛІК ТЕМ

	Змістовий модуль I. Робота над партіями і з оркестровими групами
1	Група дерев'яних духових інструментів. Група мідних духових та ударних інструментів
2	Взаємодія різних оркестрових груп
	Змістовий модуль II. Диригентсько-виконавча інтерпретація оркестрового твору
3	Авторська ідея та її диригентська реалізація
4	Агогіка, кульмінації, драматургія
	Змістовий модуль III. Диригентські засоби усунення недоліків оркестрового звучання
5	Зміни технічних вимог до оркестру та прийомів диригування
6	Контроль і керівництво окремими голосами
7	Вербальні та жестові виразальні засоби
	Змістовий модуль IV. Робота з оркестром в плані передачі характеру виконавства
8	Осміслене відтворення змісту
9	Виявлення елементів побудови форми та їх взаємозв'язків

ФОРМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Практичні заняття, самостійна робота.

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Навчальна дисципліна «Диригентська практика» передбачає систему оцінювання знань студентів за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з чотирьох змістових модулів. Результати практичної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою за накопичувальною системою.

Форми поточного контролю:

- Відвідування практичних занять;
 - виконання завдання, що готувалося в процесі самостійної роботи;
 - відпрацювання технічних елементів мануальної техніки;
 - вивчення музичного матеріалу партитур, що вивчаються в поточному модулі;
 - гра партитури на фортепіано;
 - написання власної оркестровки музичного твору (партитури, що виносяться на модульну контрольну роботу);
- експрес опитування виконання завдання, що опрацьовується безпосередньо на занятті (диригування партитури або її уривків) з виконанням поставлених вимог.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

№ з/п	Контрольний захід оцінювання		
1.	Відвідування практичних занять		
2.	Виконання самостійної роботи		
3.	Заліки		
	Всього		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРОГРАМИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ:

Рівень	Бал	Загальні критерії оцінки
A	100-90	Магістрант має яскраве виявлення глибокого розуміння художнього змісту музичних творів при професійному володінні технічно-мануальними та артистично-експресивними засобами диригентсько-виконавської майстерності. Показове виявлення відмінного володіння художньо-образним змістом музичних творів при вільному оперуванні всіма засобами диригентської технології. Магістрант демонструє точність прочитання та стилістичну довершеність відтворення авторського тексту
B	89-82	Переконаливе виконання, що свідчить про розуміння образно-художнього змісту та стилістичних особливостей музичних творів.
C	81-74	Магістрант впевнено відтворює різноманітну образну сферу музичних творів, демонструє певні знання музично-драматургічних закономірностей та стилістичних особливостей виконуваних творів, достатні диригентсько-вольові та комунікативно-виконавські навички.

D	73-64	Магістрант володіє диригентсько-виконавськими навичками на задовільному рівні. Розуміє принципи диригентського впливу на колектив, але інертний у виявленні власного бачення музично-драматургічного розвитку твору, демонструє не впевнене знання музичного тексту.
E	63-60	Магістрант володіє базовими навичками диригентської техніки, інертний у виявленні власних реакцій на процеси музичного розвитку твору, демонструє помилки у відтворенні музичного тексту, слабе розуміння засобів диригентсько-виконавської виразності.
FX	59-35	Магістрант демонструє базові навички диригентської техніки, часткове знання музичного матеріалу, не здатність до виконавської комунікації з творчим колективом.
F	34-0	Магістрант ознайомлений з основами диригентської техніки, демонструє не знання музичного матеріалу, диригентсько-вольові якості відсутні (відсутність творчого обдарування та професійної майстерності).

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у міжнародних, вітчизняних та кафедральних конференціях, круглих столах тощо.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Арбіт С. Оволодіння навиками оркестрового акомпанементу. – Львів, 1986.
2. Геринович О. Деякі аспекти техніки диригування. – Рівне, 1983.
3. Дорофєєва В. Ю. Теоретичні аспекти сучасної української музики : монографія / В. Ю. Дорофєєва ; МОН України [та ін.]. – Київ : Ліра-К, 2017. – 188 с.
4. Дrajниця Л. Аналітична робота диригента над музичним твором. – Львів, 2004.
5. Дrajниця Л. Залікові та іспитові вимоги з диригування для студентів кафедри оркестрового диригування. – Львів, 1990.
6. Колесса М. Ф. Основи техніки диригування / М. Ф. Колесса. – К. : Музична Україна, 1981. – 208 с.
7. Кучерук В. Ф. Методика і практикум роботи з колективом : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / Володимир Феофілович Кучерук, Надія Петрівна Кучерук., Петро Йосипович Шиманський. – Луцьк : ВежаДрук, 2018. – 88 с.
8. Лисько З. Музичний словник, - Стрий, 1933.
9. Луців Ю., Юзюк І. Образне осмислення диригента і художнє виконання музичного твору. – Львів, 1985.
10. Разумний І. Посібник з диригування, - К., 1968.
11. Музичне мистецтво України (питання історії, питання педагогіки, питання виконавства, музичне мистецтво в творчих персоналіях): колективна монографія / заг. ред. Н. М. Кречко. – Київ : Ліра - К, 20020. – 204 с.

НАВЧАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКИЙ РЕПЕРТУАР

1. Альбеніс І. Кордова

2. Бетховен Л. Симфонії (окремі частини), Увертюри: «Егмонт», «Коріолан», «Леонора»
3. Бізе Ж. «Арлезіанка» (Сюїти №№ 1,2)
4. Брамс Й. Симфонії I-IV(Переклади окремих частини), Дві серенади для оркестру, Угорські танці, Увертюри «Академічна», «Трагічна»,
5. Вагнер Р. Увертюри та оркестрові фрагменти з опер «Лоенгрін», «Тангейзер», «Трістан та Ізольда», «Нюрнберзькі мейстерзінгери».
- 6 Вальси (1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 11) в перекладі для оркестру.
7. Вебер К. М Увертюри до опер «Оберон», «Вільний мисливець», «Евріанта», «Запрошення до танцю»
8. Верді Дж. Вступ до опери «Травіата», Увертюри до опер: «Сицилійська вечерня», «Сила долі», «Набуко», «Ернані», сцени та арії з опер «Ріголетто», «Дон Карлос», «Отелло»
9. Гайдн Й. Симфонії
10. Гайдн Й. Симфонії (окремі частини)
11. Гершвін Дж. Фрагменти з опери «Поргі і Бесс», «Рапсодія у блакитних тонах», симфонічна поема «Американець у Парижі»
12. Глюк Х. Симфонії, Уривки з опери «Орфей і Евридіка»
13. Гріг Е. «Пер Гюнт» (Сюїти №№ 1, 2), Сюїта «З часів Хольберга»
14. Гулак-Артемівський С Вступ, танці та сцени з опери «Запорожець за Дунаєм».
15. Гуно Ш. Сцени і танці з опер «Фауст», «Ромео і Джульєтта», «Скерцо», частини з симфоній D-dur та Es-dur
16. Данькевич К. Фрагменти з опери «Богдан Хмельницький» і балету «Лілея»
17. Дворжак А. Переклади симфоній (окремі частини),Слов'янські танці
18. Колодуб Л. «Українські танці», Карпатські рапсодії
19. Лисенко М. – переклади та інструментовки: сцени та арії з опер: «Наталка Полтавка», «Тарас Бульба
20. Ліст Ф. Симфонічні поеми: «Прелюди», «Мазепа»
21. Майборода Г. «Гуцульська рапсодія», Симфонічна поема «Лілея»
22. Моцарт В. А. «Маленька нічна серенада», частини із симфоній №№ 35, 36, 38, 39, 40,41, Увертюри до опер
23. Сібеліус Я. «Сумний вальс», Поема «Фінляндія»
24. Скорик М. «Гуцульський триптих», Мелодія
25. Шуберт Ф. Симфонії (Окремі частини)